

studium suum omne ad perniciem et eversionem regni vertisset et obtulisset; sicque manifeste crimen laesae majestatis aliquoties incurrendo, a dominis regnicolis perpetua infidelitatis labe notatus, praedicta omnia bona juxta veterem et approbatam regnorum nostrorum legem et consuetudinem in nos consequenterque collationem et dispositionem nostram rite et legitime devoluta esse perhibetur et redacta: totum item et omne jus nostrum regium, si quod in praecallegatis possessionibus, curiis nobilitaribus, portionibusque possionariis etiam aliter qualitercunque existeret et haberetur; aut eadem et idem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent collationem, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis (stb. a szokott stílusban), generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, ad easdem et idem de jure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, sub suis veris metis et antiquis limitibus existentibus, memorato Sigismundo Haller, haeredibusque et posteritatibus ipsius primum quidem masculini, illis vero deficientibus vel forte non existentibus foeminei, ac illis quoque sublatis etiam legatariis utriusque sexus universis gratiose dedimus, donavimus et contulimus, prout damus, donamus et conferimus jure perpetuo et irrevocabiliter tenendum possidendum pariter et habendum, salvo jure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante, quas Nos in formam privilegii nostri redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae. Datum in libera regiaque civitate Posoniensi, die decima quinta Januarii, anno Domini millesimo sexcentesimo vigesimo.

Gabriel mp.

Simon Pechy

(L. S.)

cancellarius mp.

Caspar Beöleöny secr. mp.

Kivül: Lonarol és Kodorrol valo donatiom, legatariusimra is.

Sigismundus Haller mp.

(Eredetije papiron, Bethlen Gábor papirba nyomott nagy fejedemi pecsétjével az Erd. Múz. levéltárában).

Közli: *Kelemen Lajos*.

„**Egyetemes irodalomtörténet**“. Nagyszabásu munka indult meg, melyet jeles munkatársak közreműködésével *Heinrich Gusztáv* szerkeszt s a vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter támogatásával a Franklin-Társulat ad ki. Minden egyes kötet 720 lapnyi terjedelemben, választékosan és gazdagon illusztrálva jelenik meg. Egy-egy kötet ára fűzve 16 korona, díszes kötésben 20 korona. Az egész ötkötetes mű ára fűzve 80 korona, díszes kötésben 100 korona. Az első kötet megjelent és minden könyvkereskedésben

kapható. Az öt kötet tartalma a következő: 1. Bevezetésül (Heinrich Gusztáv). India (Fiók Károly). — China és Japán (Kühnert M. és Fiók K.). — Egyiptom, Babylonia, Assyria (Mahler Ede). — Héberrek (Neumann Ede). — Arabok (Goldziher I.). — Perzsák (Kégl Sándor). — Örmények (Patrubány Lukács). Hellének (Péterfy Jenő, Hegedüs István, Latkóczy Mihály). Uj-görögök (Pecz Vilmos). 2. Római irodalom (Csengeri János). Bevezetés a románokhoz (Becker F. Ág.). Keresztény-latin irodalom (Balogh Á.). Provenceiak s catalanok (Hernádi M.). Francziák (Haraszi Gyula). Olaszok (Radó Antal). Spanyolok (Becker F. Á.). Portugálok (Huszár Vilmos). Rumének (Alexis Gy.). Rhaeto-rumének (Gombocz Zoltán). 3. Bevezetés, germánok és kelták (Heinrich G.). Angolok és amerikaiak (Hernádi M. és Petz Gedeon). Németek (Heinrich G.). Németalföldiek (Nagy Zsigmond). Skandinávok (Petz Gedeon). 4. Szlávok, szerkeszti Asbóth Oszkár. Ural-altaiak, szerkeszti Munkácsi Bernát. 5. Magyar irodalom (Széchy Károly). A munka bármely könyvkereskedés útján havi részletfizetésre is beszerezhető.

A jogi szakoktatás reformjáról szóló füzetet adott ki *dr. Bartha Béla* debreczeni jogakadémiai tanár, melynek közrebotására a közoktatási miniszter e tárgyat illetőleg nyilvánosságra hozott törvényjavaslat tervezete indította. Értekezése a tárgy egész körét, az ide tartozó összes fontosabb anyagot felöleli.

Első része a mostani reformtörekvések történelmi háttérét világítja meg röviden. A második részben jogi szakoktatásunk létező bajait tárja fel, és pedig ilyenek gyanánt a következőket jelöli meg: a kötelező doktorátust, az egyetemeknek főleg e miatt való túlsúlyosságát, az ifjúság nagyobb részének a tanszabadsággal üzött visszaélését, s a vizsgálatoknak, szigorlatoknak így előálló megdöbbentő eredményét, a mi a legsajnálatosabb társadalmi erő-, idő- és vagyonpazarlás.

A harmadik részben ismerteti s bírálja a miniszter reformterveit s azokat túlnyomó részükben helyesli. Ugyanis elfogadja azt, hogy a jogi képzés alap-anyagává a magánjogot kell tenni; továbbá az egységes képzést adó államvizsgálatok rendszerét, a vizsgálatoknak állam- s jogtudományiakra különítést, a vizsgálatok olynemű decentralizációját, hogy államvizsgáztatási joggal a megfelelő szervezetet s magas tudományos színvonalú igazoló-akadémiák is felruháztassanak, az állam teljes biztosítékot nyújtó ingerenciája mellett, s kimutatja, hogy ily módon sem a felekezeti szellem túltengésétől, sem a tudományos színvonal leszállásától nem kell tartani. Nagyban s egészben elfogadja a vizsgáló bizottságok szervezetére, a vizsgálatra-bocsátás előfeltételeire, a képzítő hatályára a két alapvizsgálat rendszerére, a doktorátusoknak, mint tudósvizsgálatoknak újjászervezésére vonatkozó részleteket is.